

Lisa 1

Ettepanek TAT-i punkti 2 sõnastuse muutmiseks

Tulenevalt kaaskirjas esitatud muudatustest ning TAT-i elluviimise käigus selgunud täpsustustest, teeme ettepaneku sõnastada TAT-i punkt 2 tervikuna ümber järgnevalt:

2. Toetatavad projektid ja eesmärgid

Sotsiaalhoolekandes on abi korraldamine terviklik protsess, mis algab abi vajava inimese märkamisest ja abivajaduse hindamisest. Sotsiaalkaitseüsteemi tugevdamisel peame silmas pidama ka uussisserändajate toimetuleku ja võimalikult kiire kohanemise ning iseseisvumise toetamist. Eestis on tekkinud eelnevalt nii kohanemis- kui ka toimetulekuraskused järgmistel sihtgruppidel: 1) RVK saaja (sh ajutise kaitse saaja); 2) RVK saaja kolmanda riigi kodanikest pereliikmed VRKS ja VMS¹ alusel.

TATi tegevuse eesmärgiks on tugiisikuteenuse kättesaadavuse tagamine kvalifitseeruvatele sihtgruppidele. Teenusega toetatakse KOV haldusterritooriumile elama asuvaid ja asunud kaitse saanuid, et inimesed tuleksid toime uues elukeskkonnas ning saaksid iseseisvalt osaleda haridus-, töö- ja ühiskonnaelus.

TATi eesmärgid saavutatakse alljärgnevate toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel, mille mõju ja ulatus on üleriigiline. Meetmest toetatakse projekte, mis:

- aitavad kaasa AMIFi poliitikaeesmärgi ning erieesmärgi nr 1 täitmisele;
- on kooskõlas siseturvalisuspoliitika fondide seirekomitee kinnitatud üldiste valikukriteeriumidega, sh on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060² artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid ning lähtuvad põhiõiguste hartast ja arvestavad võrdsete võimaluste põhimõttega, sh välditakse diskrimineerimist ja tagatakse ligipääsetavus. Nimetatud põhimõtete hoidmist ja strateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *EE 2035*) sihtide saavutamist soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust toetaval moel mõõdetakse järgmiste *EE 2035* näitajatega: "Soolise võrdõiguslikkuse indeks", millesse panustatakse soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse tõstmise ja soolõime tegevustega; „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, millesse panustatakse võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmisega ja diskrimineerimise ennetamise tegevustega ning „Ligipääsetavuse näitaja“, millesse panustatakse erivajadusega inimestele ligipääsetavuse tagamisega füüsilisele keskkonnale, infole ja kommunikatsioonile;

¹ Välismaalaste seadus

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

- on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/852³ artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnanäesmärgile;
- on vastavuses AMIFI rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

2.1. Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele

2.1.1. Projekti eesmärk ja sisu

TATi tegevuse eesmärgiks on tugiisikuteenuse kättesaadavuse tagamine punktis 2 kirjeldatud sihtgruppidele läbi teenuseosutaja, osutades selleks tugiisikuteenust süsteemselt ning üle-eestiliselt, sh rakendades erinevaid lahenduskäike, sh nt KOV kui teenuseosutaja, eraldiseisev hanke korras leitav partner ning RVK taotlejate majutuskeskuse (edaspidi *majutuskeskus*) teenuse vahendusel. Tugiisikuteenus seisneb RVK saaja informeerimises teadlike otsuste langetamiseks ning suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamiseks. TAT tegevusega aidatakse kaasa sihtrühmade kohanemisele kohaliku omavalitsuse üksuses ning toetatakse ja nõustatakse kohalikkude omavalistust vajaliku sotsiaalteenuse tagamisel.

Eestis rahvusvahelise kaitse saanud inimesel on VRKS § 75 lõikest 1 tulenevalt Eestis viibimise ajal õigus saada riiklikku pensioni, peretoetusi, tööturuteenuseid ja tööturutoetust, sotsiaaltoetusi, tervishoiuteenuseid ja muud abi samadel õigusaktides sätestatud alustel nagu Eesti alalisel elanikul.

Tingituna sihtgruppide päritolust, eluoskustest, erivajadustest ja/või läbielamist võib kaitse saanu vajada tuge, mis toetaks tema iseseisva toimetulekuvõime saavutamist uues elukeskkonnas Eestis. Sihtgruppidel puudub sageli sotsiaalne võrgustik ning elu ülesehitamisega alustatakse nullist. Täiendavalt võib esineda väljakutseid vaimse tervise ja tulenevalt päritoluriigis ja/või rändeteekonnal kogetust.

SKA koordineerib tugiisikuteenuse tegevuse korraldust, toetades selle teenuse osutajaid ning tagades teenuse üle-eestilist ühtlustamist. TATi raames piloteeritakse teenusele suunamist tuginedes VRKS ja SHS põhimõtetele, see tähendab suunamine KOV-i ja/või majutuskeskuse poolt. Toetatavate tegevuste kaudu on tagatud nii KOV üksusesse kui ka majutuskeskusesse elama asuvatele kaitse saajatele personaalne tugi maksimaalselt 12 kuud alates kaitse saamisest.

Projekti raames on plaanitud piloteerida tugiisikuteenuse korraldamiseks järgmisi lahendusi, mille kaudu on võimalik tagada üle-eestiline teenuse kättesaadavus, kuna sihtrühmad võivad asuda väga erinevates Eesti piirkondades:

- 1) Teenusele suunamine ja osutamine KOV-i poolt. Suunajaks on kohalikud omavalitsused, kuhu on elama asunud palju RVK saajaid ning kes on näidanud valmisolekut teenust korraldada. Sellest lähtuvalt on partneritena kaasatud Tallinna linn, Tartu linn, Rakvere linn ja Jõhvi vald. Partner KOV-des on ette nähtud koordinaatori ja/või tugiisikute töökohtade töötasu katmine.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.

2) Teenusele suunamine KOV-i poolt, kuid teenust osutab SKA hangitud teenuseosutaja, kes tagab tugiisikuteenuse nendes KOVi üksustes, kes ei ole projekti partneriks. KOV tagab juhtumikorralduse.

3) Teenusele suunamine ja osutamine majutuskeskuse poolt, sh KOV-i ja PPA ettepanekul. Seda lahendust piloteeritakse alates 2025. aastast läbi RVK majutuskeskuse, kus on keskmisest rohkem haavatavas olukorras RVK taotlejad ja saajad. Sellest lähtuvalt on partnerina kaasatud AS Hoolekandeteenused ning kellele on ette nähtud projektijuhi, koordinaatori ja/või tugiisiku töökohtade töötasu katmine.

2.1.2 Projekti tulemus

Projekti tulemusena on üle- eestiliselt rahvusvahelise kaitse saanutele tagatud nende vajadustest lähtuv täiendav tugi, mis toetab nende toimetulekut ja kohanemist uues elukeskkonnas.

2.1.3 Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühmad on: 1) RVK saaja (sh ajutise kaitse saaja); 2) RVK saaja kolmanda riigi kodanikust pereliige VRKS ja VMS alusel.

2.1.3 Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–30.06.2029.

Projekti elluviija: SKA

Projekti partnerid: Tallinna linn, Rakvere linn, Tartu linn, Jõhvi vald, AS Hoolekandeteenused. Kohalikud omavalitsused on tegevustesse kaasatud perioodil 01.11.2023-31.12.2026, AS Hoolekandeteenused on tegevustesse kaasatud perioodil 01.01.2025-30.06.2029

Elluviija võib iga partneriga sõlmida kokkuleppe, milles sätestatakse partneri õigused ja kohustused ning vastutus ja aruandluskord projekti elluviimisel.

Projekti abikõlblikud kulud:

- personalikulud (nt projektijuhtimisega seotud tööjõukulu, partneri tööjõukulud jne.);
- teenuste pakkumiste kulud (koordinaatorid, tugiisikud, hankekorras valmisolekutasu jne.);
- lähetustes, seminaridel, konverentsidel, kohtumistel ja koolitustel osalemise kulud (sh päevaraha, transport, majutus, osalustasud, kindlustus). Kolmandates riikides toimuvatel koolitustel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppevisiidi korraldamine tuleb eelnevat kooskõlastada SiMiga. Vastav põhjendus esitada SiMile e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt 45 päeva enne koolituse, seminari või konverentsi toimumist;
- koolituskulud (sh koolitajate tasud, koolituse korraldamine, materjalide koostamine);
- pakutavatele teenustele, kommunikatsioonitegevustele ja teavitamisele, koolitustele ja koolitusmaterjalidele ligipääsetavuse tagamise kulud.
- seadmete soetamine/rent (nt IKT vahendid);

- kommunikatsioonitegevuste ja teavitamise kulu;
- erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt makstavad maksud.